

11714

331

№ 73

21.X.1907 г

Москва

Мила и сладка Нелли, най-сетне мога да седна и да напиша затворено писмо на теб, моя хубава, моя мила женица. След дълги и дълги безпокойствия в Питер след като прекарах цели 4 дена там в безумна скука и безполезно, сега тук пред вратата на чистото изкуство, в средата на най-талантливи хора, аз се чувствам облекчен и мога по-спокойно да размишлявам. Но това спокойствие е относително. При мисълта, че по тия коридори, ~~по~~ които ходя сега, по тези стени, по които се търкам и столове на които седа аз, си седяла, може би и ти, аз се чувствам и безкрайно щастлив и едновременно осещам една необяснима тревога. Колкото по-наближавам към теб, колкото по-малко дни остават, които ни разделят, толкова прогресивно тревогата се увеличава в мен и аз осещам сладостно свиване на сърцето.

Снощи бях в Худож. театър и гледах "Драма жизни" - драма 4 д. от Тамсул - немец. Пиеса, която ако се постави у нас, ще има колосален успех. В тази пиеса вече аз видях онова пречупване в изкуството, които Станиславски сега прави, за което във вчерашното си отв. писмо ти споменах. Ако си спомняш в Берлин в *Кампштил* когато гледахме с теб "Пробуждане на пролетта" - имаше такива декорации, напр. градина. поле и др., които нам, особено теб, не ти харесаха. Те бяха рисувани от декадентни художници. Тук, в "Драма жизни" има също такива декорации. Виждаш нещо ^{ана}национално, нашарено, което представлява уж море.

На друго място пък е заето с канари и дървета, които нямат нищо общо с действителните дървета и камани. Исклучени са по-възможност повече бутафорни и са оставени малко, много малко, без

които не може. По този начин получавах картина /в декор. отношение/ каквато нито си сънувала, а нещо прилично на японска природа и с ъс стил от китайска. С това се гони, както сам Станиславски ми каза, единствената цел да се избави вниманието на зрителя по възможност от външната страна и се съсредоточи изключително върху играта на актьора. По поему те по този начин трябва да играят големите артисти на всички по света достигат много. Играят ~~нак~~ тъй, както въобще, както ^и в Кембридж например. Но декорациите нарисувани по-горния начин. С това се удовлетворяват копнежите на модерния зрител, който иска се ново и ново, а от друга страна се запазва цялостта на Худож. произведение непокътната. Това, което ти писах досега са нахвърлени само мисли. Сичко, което имам да ти говоря с писмо никога не ще мога да ти искажа. Ти се радвай само за едно., че аз имам абсолютно ясно, като цял ден ясно представление за основните начала на драмата: изкуство и изкуството въобще. От тази обиколка моят ~~хххх~~ умствен кръгосор дотолкоз се разшири, та обема почти сичко, което мен ми е нужно, като сериозен бъдещ актьор, па ако щеш и като режисьор.

В театъра съм допуснат на общо основание. Днес репетирах II действие от "Бранд". Тия дни ще я възобновят. Тази вечер ще гледам "Борис Годунов" - Пушкина. Полицемейстора на театъра е много любезен с мен. Запознах се засега само с Румянцев и Балиев /секретар на Данченко/. Малко мѣничко върви въобще запознането ми с артистите, но няма що, ще се чака. Ужасно трудно е, като няма човек познати. Поне един, но аз нямам нито един едничък. Добре че знам езика, иначе скоро бих се отчаял. Колкото за туй, колко време ще стоя тук - не мога сега с положителност да ти кажа. Не мога, защото неznam доколко ще мога да зема нещо полезно за мен. Мен много не ми трябва: искам само

да видя как се почва отначало нагласяването на нова пиеса. После какви са в основата си по-главните бележки, които Немирович и Станиславски правят. От друга страна ще зависи какви пиеси ще играят, но засега е още рано да се предрича кога именно ще мога да се върна. Мисля всеки случай не по-късно от 15 ноемврий да бъда в София, защото ми умръзна, ужасно ми умръзна това скитане и стърчене по коридори и каси.

Ами знаеш ли новото?! Тук днес видях в театъра ... кого? Сети се, де! Кого?... Мария Попова с прякор Епохата! Струва ми се, че я знаеш? Мен Киров още в Питер ми казваше, че Чавдаров му писал за някакви си Попова, но никога не можех да се досетя, че ^{ще} ~~я~~ е тази пастърма. Воля неволя се запознах с нея и навярно често ще се случават да я виждам или даже да я съпровождам до къщата и. Какво ще правя не знам. Ще я търпя. Страх ме е само да не би с лекото си поведение и с бездарността си да компрометира българите. Разправя ми, че годеникът и г. Стефанов напопържал. Този Стефанов е представител на вътрешната македонска организация. Дали той и е годеник или не, не ми трябва да знам, но факта, че тя е тук. И защо такива бездарности си губят времето не мога да разбера.

Миличка, парите от Петерб. още не съм ги получил. Надявам се утре или друг ден пон. всеки случай аз смятам, че те не са изгубени. Ти не си ми писала колко именно лева са ми отпуснали пътни? Само 250 лева ли? Тези, които сега си ми изпратила? Ще те моля също да помолиш Лазаров да разреши да ми се даде в аванс и ноемврийската заплата, която ще те моля навреме да изпратиш. Но на време, а не туй, както тия 250 лева.

Какво ли правиш и ти там без пари? Зимата настъпва, поне тук. Не знам, как е там, но тука кучешки студ. Мен ме е страх

от студ, не обичам! Скъпотия, скъпотия до безобразие. Наех си стая в Меблированния комнати "Фалц-фейн" - ще плащам по 1 р и 50 к суточно, или 30 рубли месечно - избирай, което щеш. Яденето и него го бива. Хубаво ядене 75 к. обяд, а лошо, можеш да намериш и за 20 коп. По сичко по сичко в Берлин е по-ефтно. Ти по-добре ми пиши на адрес: Тверская, номера "Фалц Фейн". Пиши ми, защото и ти има за много няща да ми пишеш: от 20 дена насам не сме се чули и списвали ути-двз с тебе.

Приеми моите хиляди цалувки.

Станиславски и Румянцев много ми разправиха за теб. Много ми е приятно, че ти тук си оставила чудесни Възпоминания.

Цалува те твоя вечно твоя верен Нася.

Целуни милото Оленце! Аз ужасно се затъжих за него.

Поздрав до сички.